

Kari Tammisen aikido

- luonnollisesti ja pehmeästi

Kari Tamminen

6. dan Aikikai, Shidoin
synt. 1955, Hausjärvi
naimisissa, kaksi lasta
aloittanut aikidon 7.9.1971
5. kyu 1971 Karl-Erik Carlsted
1. dan 1978 Toshikazu Ichimura
4. dan 1996 Seishiro Endo
6. dan 2007 Seishiro Endo *
Shidoin (SAiL 2009)

* 6. dan myönnetään Shihanin tai kansallisen liiton Hombu-dojolle tekemästä suosituksesta

Kari Tamminen on yksi pitkäaikaisimmista suomalaisista aikidon harjoittajista. Lajin pariin hän tuli kuitenkin sattuman kautta. Nykyisin Turun kupeessa Littoisissa omaa harjoittelusalia pitävälle ja Endo-sensein tyylillistä suuntaa seuraavalle Tammiselle aikido ei ole enää pitkään aikaan ollut vain harrastus vaan elämäntapa ja leipäpuu. Hän ohjaa aikido-opettajana vuosittain lukuisia aikidoleirejä eri puolilla Suomea ja on ollut lajissa myös järjestöaktiivi. Vuosikymmenten harjoittelukokemus on muovannut alkuaan kovaa kontaktia suosineen nuoren miehen ajatusmaailman suuntaan, jossa kamppailulajin harjoittamisen suuntana on kovuuden sijasta luonnollisuus ja pehmeys.

Karatesta ja nyrkkeilystä aikidoon

Vuoden 1971 syksyllä kaksi vuotta karatea ja nyrkkeilyä Helsingissä harjoitellut 16-vuotias Kari Tamminen oli ajatellut etsiä budoharjoitteluunsa jotakin uutta. Judo houkutteli ja Tamminen meni helsinkiläisen Meido-Kanin yhteisnäytökseen, jossa edustettuina olivat judo, aikido ja karate. Lajivalinnaksi tuli kuitenkin aikidonäytöstä pitäneen japanilaisen

Toshikazu Ichimura-sensein näytöksen perusteella aikido.

Aikidon aloittaminen oli Tammisen mielestä tavallaan sattumaa, koska ilman näytöstä laji olisi jäänyt ehkä vieraaksi. Hän jäi kuitenkin aikidokoukkuun kiinni, sillä vuoden 2011 syykuussa täyttyy jo 40 vuotta siitä, kun hän osallistui ensimmäisen keran aikidoharjoituksiin.

–Syksyn 1971 Meido-Kanin alkeiskurssin ohjaajana oli Suomen aikido-

arvoja vastaan. Ensimmäinen graduointini marraskuussa vuonna 1971 oli 5.kyu ja sen vastaanotti Carlsted.

Omiin tasograduointeihin Tammissa liittyy myös hieman hämmäntäviä ja jälkikäteen ajatellen hauskojakin hetkiä.

–Ichimura-sensein tapa myöntää vyöarvoja oli perinteisen japanilaisen. Hän myönsi kyu- ja dan-arvoja sekä leireillä pidettyjen vyökokeiden kautta että ilmoitusluontoisesti leirin lopulla. Itse en osallistunut 1.–2. danin kokeisiin vaan leirien yhteydessä sensei ilmoitti asiasta. Kolmannen danin kokeen tein erittäin kovalla fyysisellä voimalla, mikä ei juurikaan vastaa sitä aikidoa, johon myö-

Kari Tamminen opettamassa nikyo-olkapäälukon anatomiaa ja lukon oikeaa suuntaa.

toiminnan isäksi luettava Ismo Päiviö. Leiritoimintaa oli noina aikoina Ichimura-sensein leiriopetuksen ohella jonkin verran, sillä täällä vieraili ruotsalaisia 1.-2. daneja.

–Muistan muiden muassa Bertil (Ben) Andersonin ja Karl-Erik Carlstedtin. He ottivat myös alempia vyö-

hemmin olen tutustunut.

–Neljännen danin koe oli kaikin tavoin erikoinen. Endo-sensei määräsi minut ensiksi ukeksi yhdelle ruotsalaiselle 1. tai 2. danin kokelaalle. Sitteen kun vuoroni tuli, hän määräsi minulle ruotsalaisen uken. Seuraavaksi hän teetti minulla aseiden pariteknii-

Nikyo-olkapäälukon loppusidonnessa on oltava tarkkana, kuten Tamminen näyttää.

kat, joita hän ei koskaan kysy. Hom-
bulla niitä ei nimittäin tehdä.

–Sensei kysyi, kuka on bokkenin pa-
riharjoitusten uke ja kun vastausta ei
kuulunut, hän pisti bokkenin tata-
mia pitkin liu’ulla kohti riviä. Se, jon-
ka eteen bokken pysähtyi, siirsi sen
jonkun toisen eteen. Uken rooliin
ei ollut kovinkaan halukkaita. Kos-
ka koe oli ylipitkä, sensei keskeytti
sen. Jo-tekniikat hän kysyi seuraava-
na päivänä.

–Endo-sensei ilmeisesti nautti kak-
sipäiväisen koetilanteen kulusta ja
näytettäväksi pyydetyistä aseiden
pariharjoituksista. Myöhemmin hän
totesi minulle hymyillen: ”Olisitpa
nähty ilmeesi!”

Endo-sensei ja ajattelutavan muutos

Tamminen kertoo, kuinka Seishiro
Endo-senseillä (8.dan, Shihan) on ol-
lut hänen aikidoonsa erityisen suuri
vaikutus jo vuodesta 1987 lähtien.

–Tein kauan aikidotekniikkaa niin
voimakkaasti kuin pystyin. Panostin
sellaiseen tehokkuuteen, jonka us-

koin olevan oikein. En ymmärtänyt
aikidon hienoa tapaa olla tehokas il-
man kykyä pakottaa vastustajaa mi-
hinkään.

–Endo-sensei teki minuun vaiku-
tuksen heti kun hänet tapasin. Hän
esitti ja opetti aikidoa, johon en ol-
lut aiemmin törmännyt. Halusin heti
oppia hänen tapaansa tehdä aikidoa
ja yritän edelleen toteuttaa hänen
opetuksiaan niillä edellytyksillä, jot-
ka minulla on.

Endo-sensein vaikutteet näkyivät
myös Aikidoliiton koulutuskalente-
rissa, sillä Suomessa alettiin järjestää
1980-luvun lopulla sensein intensii-
vileirejä, jotka sittemmin ovat tul-
leet tunnetuksi Endo-sensein dan-lei-
rin nimellä. Tammisen mukaan mal-
lia intensiivileireille saatiin hiljattain
edesmenneen Tamura-sensein (8.
dan, Shihan) Ranskassa järjestetyil-
tä ohjaajaleireiltä, jollaiselle hän ja
Harri Rautila (nyk. 6.dan, Shidoi)in
osallistuivat.

–Endo-sensein intensiivileirien käy-
tännön järjestelyistä vastasi Sando-
kai-aikido. Leirikiintiö oli tuolloin
24 henkilöä. Osallistumisoikeuden
kriteerinä olivat sitoutuminen, dan-

Ylhäällä noin 18-vuotias Kari Tamminen
Ismo Päiviön ukena ryotedori koshinagessa.
Keskellä Tamminen lähtee Päiviön heitosta
aikiotoshiin. Alhaalla Tammisen koshinaga-
heitto vuonna 2010.

arvo ja vastuu seurasolla tapahtu-
vasta aikidon ohjauksesta.

–Alkuvuodet treenasimme, ruokai-
limme, asuimme ja tutkimme aikidoa
yhdessä. Nämä vuodet ovat vaikutta-
neet vahvasti moniin aikido-opetta-
jiin Suomessa. Leireillä oli aina tulk-
ki. Sensei tiesi leiri-idean ja opetti
sen mukaisesti. Minulle tämä edusti
aikidon korkeakoulua. Tällainen oli
mahdollista Suomessa ilman matkus-
tamista Japaniin. Leiriperinne jatkuu
osin samantapaisena edelleen Endo-
sensein dan-leirin muodossa.

Myös Japanin vierailuilla on ollut
Tammisen aikidonäkemyksiin oma
silmä avaava vaikutuksensa.

–Olen käynyt kolme kertaa Japanissa ja oleillut siellä 2–4 viikkoa. Endo-sensein dojon avajaiset vuonna 1995 oli minulle uusi ja jännittävä kokemus. Olin organisoinut Juhani Laisin (nyk. 6.dan, Shihan) kanssa ryhmämatkan, jolle osallistui muistini mukaan lähes 30 harjoittelijaa Suomesta.

–Matkalla selvisi se, etteivät japanilaiset aikidon harjoittelijat ole taitojensa puolesta mitenkään ihmeellisiä. Heidän asenteensa ja keskittyminen treenaamiseen on kuitenkin tiukempaa kuin meillä. Tästä johtuen heidän taitonsa jostakin 4.–5. danista alkaen on edistyneempää kuin Suomesa. Arvioni saattaa toisaalta olla täysin väärä, koska se perustuu vain muutama Japanin matkaan.

Treenaajasta järjestöaktiiviksi ja aikidoammattilaiseksi

Aikidoharjoittelun ohella Tamminen on ollut aikidokentän järjestöaktiivi. Hän on aiemmin toiminut Aikidoliiton talouspäällikkönä ja on teknisen valiokunnan jäsen.

Seurakentällä hän on vaikuttanut seurojen perustajajäsenenä, harjoittelijana ja aikido-ohjaajana. Pari vuotta sitten hän siirtyi aikidon pääohjaajaksi Turkuun ja Littoisiin, kun yksi suomalaisen aikidon merkkihenkilöistä, Petteri Silenius (6. dan, Shidoin), muutti pois Suomesta.

–Harjoittelin Meido-Kanissa vuosina 1971–79. Siellä en juurikaan ohjannut harjoituksia. Keravalla aloitin vuonna 1972 ja vuoteen 1981 ohjasin lähes kaikki harjoitukset. Salossa aloitin vuonna 2001 ja Marttilassa vuonna 2006. Alkuvuosina ohjasin kaikki treenit, mutta myöhemmin Salossa ja Marttilassa varsin harvoin.

–Vuonna 2008 Petteri Sileniuksella oli kypsytynyt ajatus muuttaa Kreikkaan. Hän halusi, että toiminta Littoisissa ja Turussa jatkuisi siten, että mukana olisi joku korkea-arvoinen ja kokenut ohjaaja. Niinpä hän tarjosi minulle mahdollisuutta. Olen tästä tarjouksesta ja mahdollisuudesta hänelle suuresti kiitollinen.

Aikidoammattilaisuus alkoi Tamminella jo kauan ennen Littoisten aikaa. Hän toimi 20 vuotta markkinointipäällikkönä Keskon omista-

massa kustannusyhtiössä aina 1990-luvun lopulle saakka. Liike-elämän vaativuus ja kiireisyys aiheuttivat sen, että aikidoharjoittelun ja työn yhdistäminen kävi koko ajan vaikeammaksi.

–Ajattelin, että jos pystyisin jotenkin elämään aikidolla, se olisi minulle hyvä. Tein päätöksen siitä, mitä loppuelämälläni haluaisin tehdä ja aloitin aikidon ammattilaisena vuonna 1998. Se tuntui kaikin puolin luonnolliselta ratkaisulta.

–Vuodesta 2005 lähtien olen ollut myös Sisäasiainministeriön asetuksen mukainen voimankäyttökouluttaja. Tätä puolta olen päässyt näkemään myös kentällä vartijan työssä.

Vuosikymmenten kokemus aikidon parissa on antanut näköaloja myös suomalaisen aikidon kehittämisen ja sen toiminnan organisoinnin kentälle.

Tammisen mukaan suuria tapahutumia suomalaisessa aikidossa on ollut aloittamisen jälkeen Yasuo Kobayashi-sensein (nyk. 8. dan, Shihan) saapuminen Suomeen vuonna 1976. Hänen sekä oppilaansa Kazuo Igarashi-sensein (nyk. 7. dan, Shihan) jokavuotiset vierailut täällä ovat olleet merkittävä apu suomalaiselle aikidolle. Tammisen mielestä Kobayashi-sensei ansaitsee erityisaseman suomalaisessa aikidohistoriassa. Toisena merkittävänä ajankohtana Tamminen näkee Ichimura-sensein palamisen Japaniin vuonna 1986.

–Ichimura-sensein lähdettyä asiat piti järjestää uudelleen ja Endo-sensei tuli mukaan kuvioihin. Moni muutti harjoitteluaan sensein kohdattuaan, kukin omista syistä.

Luonnollisuus, itsensä löytäminen, perustekniikka ja oikea asenne

Aikidon ammattilaisuus vaatii paitasi pitkälististä lajikokemusta myös näkemystä. Tammisen mukaan aikido on ihanteellista liikuntaa, itsepuolustusta ja taistelua sekä mielen että kehon tasolla. Aikido on myös meditaatiota. Jokaisella on omat motiivinsa harjoitella ja erilaisia painotuksia löytyy. Näistä syistä varsin erilaiset ihmiset voivat toimia yhdessä aikidon välityksellä.

–Tällä hetkellä ajattelen niin, että aikidossa on tärkeintä luonnon ja luonnollisuuden ymmärtäminen. Samalla kyse on siitä, että löytää itsensä aidosti.

–Toivoisin, että aikido olisi kehittänyt minua ihmisenä myönteiseen ja positiiviseen suuntaan. Muut arvioivat tietenkin tämän asian. Katsoisin kuitenkin, että nuoruuden ehdottomuus olisi väistynyt sallivuuden tieltä.

–Se, että jaksan palata tatamille, johtuu aikidon haasteellisuudesta ja siinä kehittymisen portaista. Haluan selvittää, kuinka korkealle voin näitä portaita kivuta.

–Korostan hyvää perustekniikkaa. On tärkeää tehdä paljon toistoja ja mahdollisimman puhdasta tekniikkaa. Eri wazojen kautta haetaan puolestaan kykyä reagoida välittömästi muuttuviin tilanteisiin, ja tätä kautta pyritään siihen, että vapaassa tekemisessä pystytään luomaan tilanne, johon uke joutuu.

Varsinkin ammatikseen toimivan budo-ohjaajan roolissa on mahdollisuus tutustua erilaisiin näkemyksiin kamppailulajeista ja niiden sisällöistä. Eri lajeista voi ottaa myös vaikutteita aikidoharjoitteluun.

–Olen nyrkkeilyn ja karaten ohella tutustunut varsin moneen kamppailulajiin. Tutustumisella tarkoitan vierailuja korkea-arvoisten opettajien leireillä enkä sanoisi niitä kyseisen lajin harjoitteluksi. Ehkä voisin pitää harjoitteluna aikijutsuun osallistumista. Nykyisin treenaan jonkin verran *pekiti tirsiaa*, veitsitaistelua. Aja-tuksenani on soveltaa pekiti tirsiaa salillani aikidon tantodoriin ja siinä lähinnä vapaaseen tekniikkaan eli *jiyuwazaan*.

Tamminen muistuttaa kaikkia aikidoa aloittavia tai aloittamista harkitsevia siitä, että harjoituksiin tullessa pitäisi asennoitua harjoittelemaan aikidoa.

–Kaikelle tekemiselle on syynsä, joten kannattaa selvittää ohjaajilta asiat, joita ei ymmärrä. Jos aikidoharjoituksiin tullaan harjoittelemaan jotakin muuta lajia, edistyminen vaikeutuu.

Kiitokset Kari Tamminen -senseille haastattelusta

Petteri Puhakka